याचिकाकर्ते सर्वश्री. गणपतराव छोटूजी गभने व इतर १३ विरुध्द महाराष्ट्र शासन (रिट याचिका क्रमांक १८६८/२००५) प्रकरणी मा. उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ नागपूर यांच्या दि.१४.०६.२०१७ रोजीच्या न्यायनिर्णयानुसार कार्यवाही करणेबाबत......

जिल्हाधिकारी कार्यालय धाराशिव,कोल्हापूर, जालना, छत्रपती संभाजीनगर, धुळे, व सांगली.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : बियुडी-२०२६/प्र.क्र.१७/स्वासैक-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दि. ०९ मार्च, २०२६.

<u>वाचा :-</u>

१) शासन निर्णय क्रमांक, संकीर्ण -२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वासैक-१,दि.०६.०३.२०१८.

२) शासन निर्णय क्रमांक, संकीर्ण -२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वासैक-१,दि.१३.०३.२०१९.

३) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं -२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दिनांक ०७.०४.२०२५

४) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-१४२५/प्र.क्र.५१/स्वासैक-१, दिनांक ०६.०५.२०२५.

५) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-१४२५/प्र.क्र.५१/स्वासैक-१, दिनांक २९.०५.२०२५

६) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-२०२४/प्र.क्र.१८३ /स्वासैक-१, दिनांक ०४.०७.२०२५

७) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-१४२५/प्र.क्र.१२२ /स्वासैक-१, दिनांक २८.०८.२०२५

८) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-१४२४/प्र.क्र.५५ /स्वासैक-१, दिनांक २८.०८.२०२५

९) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-१९२३/प्र.क्र.१०५ /स्वासैक-१, दिनांक २८.०८.२०२५

१०) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-१९२३/प्र.क्र.१३७ /स्वासैक-१, दिनांक २०.१०.२०२५

११) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-२०२५/प्र.क्र.१४२ /स्वासैक-१, दिनांक ३०.१०.२०२५

१२) शासन निर्णय क्रमांक, बियुडी-१४२५/प्र.क्र.५१ /स्वासैक-१, दिनांक ०१.०१.२०२६

१३) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं -२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दिनांक २९.०१.२०२६

१४) जिल्हाधिकारी कार्यालय, धाराशिव पत्र क्र.२०२५/उपचिटणीस/एमएजी-२/कावि-६१४, दि.०५.१०.२०२५.

१५) जिल्हाधिकारी कार्यालय, धाराशिव पत्र क्र.२०२१/उपचिटणीस/एमएजी-२/कावि-४३३, दि.०३.०३.२०२६.

१६) जिल्हाधिकारी कार्यालय, धाराशिव पत्र क्र.२०२५/उपचिटणीस/एमएजी-२/कावि-४४, दि.१०.०७.२०२५.

१७) जिल्हाधिकारी कार्यालय,कोल्हापूर पत्र क्र.कार्या/स्वासै/वशि /४०/२०२६, दि.२३.०२.२०२६.

१८) जिल्हाधिकारी कार्यालय,कोल्हापूर पत्र क्र.कार्या-६/स्वासै/कावि /३१६/२०२५, दि.०३.१२.२०२५.

१९) जिल्हाधिकारी कार्यालय,जालना,जा. क्र.२०२५/महसूल/स्वा.सै.कक्ष /कावि,दि.०७.०५.२०२५.

२०) जिल्हाधिकारी कार्यालय,छत्रपती संभाजीनगर, जा. क्र.२०२४/जिबीडेस्क १/स्वासै/फरक अनु.मा. कावी-१९३, दि.१८.०९.२०२५.

२१) जिल्हाधिकारी कार्यालय,धुळे, क्र./ड/कक्ष/३/एमएजी-१/कावि/६५/२०२६. दि.२२.०१.२०२६.

२२) जिल्हाधिकारी कार्यालय,सांगली, क्र.गृह-१/कार्या-६/पोल-१/स्वा.सै/आर आर/२०४/२०२५ . दि.२४.०३.२०२५.

२३) जिल्हाधिकारी कार्यालय,सांगली, क्र.गृह-१/कार्या-६/पोल-१/स्वा.सै/आर आर/७२०/२०२५ . दि.०१.१२.२०२५.

२४) जिल्हाधिकारी कार्यालय,सांगली, क्र.गृह-१/कार्या-६/पोल-१/स्वा.सै/आर आर/७०२/२०२५ . दि.०१.१२.२०२५.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने गोवा मुक्ती संग्रामातील स्वातंत्र्य सैनिकांना केंद्र शासनाचे सन्मान निवृत्तीवेतन पूर्वलक्षी प्रभावाने मंजूर केल्याने, ज्या स्वातंत्र्य सैनिकांना केंद्र शासनाची स्वातंत्र्य सैनिक सन्मान निवृत्तीवेतन योजना मंजूर झाली होती, त्यांना त्या दिनांकापासून राज्य शासनाची पूर्ण पेंन्शन देण्याऐवजी दरमहा रु. ५००/- प्रमाणे अतिरीक्त सन्मान निवृत्तीवेतन देण्यात यावे असे आदेश दि.१६/११/२००४ च्या शासन पत्रान्वये देण्यात आले होते.

२. दिनांक १६/११/२००४ च्या शासन पत्राच्या विरोधात सर्वश्री.गणपतराव छोटूजी गभणे व इतर १३ (जिल्हा नागपूर ९, यवतमाळ ४, व वर्धा १) यांनी मा. उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ नागपूर येथे रिट याचिका क्र.१८६८/२००५ दाखल केली होती. याप्रकरणी मा.उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ नागपूर यांनी दिनांक १४/०६/२०१७ रोजी दिलेल्या न्यायनिर्णयाची अंमलबजावणी करण्याची कार्यवाही संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये करण्यात येत होती. दरम्यानच्या कालावधीत मा. उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ, नागपूर यांच्या दिनांक १४/०६/२०१७ च्या न्यायनिर्णयाची पूर्णत्वाने अंमलबजावणी करण्याकरिता मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे अवमान याचिका क्र. ५३१/२०१८ दाखल करण्यात आली. यास्तव मा. उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ, नागपूर यांचा दिनांक १४/०६/२०१७ चा न्यायनिर्णय हा संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये सर्वच समान प्रकरणी लागू करण्यात आला आहे.

३. याअनुषंगाने संदर्भ क्र.१४ते २४ येथील पत्रान्वये जिल्हाधिकारी कार्यालय, धाराशिव,कोल्हापूर, जालना,छत्रपती संभाजीनगर,धुळे, व सांगली यांनी स्वातंत्र्य सैनिकांच्या कायदेशीर वारसांना देय असलेल्या थकबाकीपोटी रु.१,०७,८१,२३०/- (अक्षरी रु.एक कोटी सात लक्ष एक्याऐंशी हजार दोनशे तीस फक्त) इतक्या निधीची मागणी नोंदविली आहे. त्यानुसार सदर निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

संदर्भाधीन क्र.२ येथील शासन निर्णयातील निर्देश विचारात घेऊन जिल्हाधिकारी कार्यालय, धाराशिव,कोल्हापूर, जालना,छत्रपती संभाजीनगर,धुळे, व सांगली यांनी नोंदविलेल्या मागणीनुसार

स्वातंत्र्य सैनिकांच्या कायदेशीर वारसांना देय असलेल्या निवृत्तीवेतन थकबाकीचे प्रदान करण्याकरीता खालील तत्क्यामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे तसेच खालील अटींच्या अधीन राहून निधीचे वितरण करण्यात येत आहे :-

अ.क्र	जिल्ह्याचे नाव	एकूण देय रक्कम (रु.)
१.	धाराशिव	रु.४८,२०,२४०/-
२.	कोल्हापूर	रु.५,९२,८४३/-
३.	जालना	रु.१२,७३,०००/-
४.	छत्रपती संभाजीनगर	रु.७,७०,४२९/-
५.	धुळे	रु.१०,४८,४८६/-
६.	सांगली	रु.२२,७६,२३२/-
	एकूण	**रु.१,०७,८१,२३०/-**

१. दिवंगत स्वातंत्र्य सैनिकास केंद्र शासनाकडून स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्तीवेतन मिळत असल्याची जिल्हाधिकारी कार्यालयाने खातरजमा करावी.
२. अर्जदार हे स्वातंत्र्य सैनिकांचे कायदेशीर वारसदार असल्याची खातरजमा जिल्हाधिकारी कार्यालयाने करावी.
३. दिवंगत स्वातंत्र्य सैनिकांचे मृत्यू प्रमाणपत्र, तसेच वारसापैकी कोणी मृत असेल तर त्यांचे मृत्यू प्रमाणपत्राची खातरजमा जिल्हाधिकारी कार्यालयाने करावी.
४. निवृत्तीवेतन थकबाकी रक्कम व निवृत्तीवेतन थकबाकी कालावधीची परिगणना जिल्हाधिकारी कार्यालयाने करावी.
५. सदर थकबाकी यापूर्वी दिली नसल्याची खातरजमा जिल्हाधिकारी कार्यालयाने करावी.
६. निवृत्तीवेतन थकबाकीसंदर्भात तक्रारी/न्यायालयीन प्रकरण उद्भवल्यास त्याची सर्वस्वी जवाबदारी जिल्हाधिकारी कार्यालयाची राहील.

२. हा शासन निर्णय, वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.७ एप्रिल २०२५ व वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.२९ जानेवारी,२०२६ मधील तरतुदीच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे. जिल्हाधिकारी कार्यालय, धाराशिव,कोल्हापूर, जालना,छत्रपती संभाजीनगर,धुळे, व सांगली यांनी वर नमूद केलेल्या अटींचे पालन करून विहित कार्यपद्धतीनुसार थकबाकीचे प्रदान स्वातंत्र्य सैनिकांच्या कायदेशीर वारसांना त्यांचे बँक खात्यामध्ये जमा करण्यात यावे व त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करावा.

३. सदरचा निधी विहित कालमर्यादेत (दि. ३१/०३/२०२६) अखेर निश्चितपणे खर्च करण्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी यांची राहील.

४. जिल्हाधिकारी यांना वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च केलेल्या अनुदानाच्या रकमांचा ताळमेळ महालेखापाल-१, मुंबई/महालेखापाल-२ नागपूर यांचेकडे विहित कालावधीत करुन खर्चमेळाचा अहवाल शासनास सादर करावा.

५. सदर निधी संबधित जिल्हाधिकारी यांना अदा करण्यासाठी सह सचिव /उप सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, स्वातंत्र्य सैनिक कक्ष, मंत्रालय,मुंबई (A००१३) हे नियंत्रक अधिकारी राहतील.

६. याप्रित्यर्थचा खर्च "मागणी क्र.ए-५, प्रधान लेखाशिर्ष-२२३५ सामाजिक सुरक्षा व कल्याण (६०) इतर सामाजिक सुरक्षा व कल्याण कार्यक्रम (१०२) सामाजिक सुरक्षा योजना (००) (०१) स्वातंत्र्य सैनिक व त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्ती इत्यादींना निवृत्तीवेतन (अनिवार्य) ०४, निवृत्तीवेतनविषयक खर्च (२२३५ ००१५) या अर्थसंकल्पीय लेखाशीर्षाखाली चालू आर्थिक वर्षाच्या मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाचा www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संकेतांक क्र. २०२६०३०९१४३११९३३०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

BHAGYASHREE
RAJENDRA BHAIDKAR

Digitally signed by BHAGYASHREE RAJENDRA BHAIDKAR
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT,
2.5.4.20=d567849462918ceb7579bb2b56247e927c039bbdf028022a8b9ce837a7c854bb, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=FB84FEFEFE4EE219C1BC35B35201C14EAB0903E8194A7413A74EED93F32AFDB0, cn=BHAGYASHREE RAJENDRA BHAIDKAR
Date: 2026.03.09 14:33:43 +05'30'

(भाग्यश्री भाईडकर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई,
२. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
३. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
४. मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
५. मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
७. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
८. सर्व मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
९. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
१०.मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२,
११.मा.अपर मुख्य सचिव (वि.चौ.अ.१) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२,
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १, मुंबई / नागपूर
१३. महालेखापाल (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १, मुंबई / नागपूर
१४. जिल्हाधिकारी, धाराशिव,कोल्हापूर, जालना,छत्रपती संभाजीनगर,धुळे, व सांगली.
१५. मा.उप सचिव (स्वा.सै.क.१), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१६. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी,धाराशिव,कोल्हापूर,जालना,छत्रपती संभाजीनगर,धुळे, सांगली.
१७. जिल्हा कोषागार अधिकारी,धाराशिव,कोल्हापूर,जालना,छत्रपती संभाजीनगर,धुळे, व सांगली
१८. अधिदान व लेखा अधिकारी,धाराशिव,कोल्हापूर,जालना,छत्रपतीसंभाजीनगर,धुळे, व सांगली
१९. सामान्य प्रशासन विभाग, कार्यासन - २५, मुंबई
२०. मा.कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग, (अर्थसंकल्प १४/ व्यय-४) मंत्रालय, मुंबई
२१. निवडनस्ती (स्वा.सै.क.१)